SVOBODA — СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. C. No. 114. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JUNE 17, 1993. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 17-го ЧЕРВНЯ 1993. Ч. 114. РІК С.

ПРИЗНАЧЕНО НОВОГО ПЕРШОГО ВІЦЕПРЕМ'ЄРА

Київ (УНІАР). — Тут 11-го червня декретом Президента України на посаду першого віцепрем'єр-міністра призначений Юхим Звягільський. Після академіка Ігоря Юхновського обов'язки першого віцепрем'єра тимчасово виконував Василь Євтухов.

Новий перший віцепрем'єр народився 1933 року, за фахом — гірничий інженер, кандидат технічних наук, працював директором шахти ім. Засядька на Донбасі, був посадником Донецького. Він також є народним депутатом України від Донецького.

Ю. Звягільський в інтерв'ю для преси сказав, що прем'єр-міністер Леонід Кучма уповноважив його вести переговори зі страйкуючими шахтарями. Після того, Звягільський виїхав до Донецького, де провів нараду голів адміністрацій, генеральних директорів виробничих об'єднань з видобутку палива і представників профспілок Дніпропетровської, Донецької і Луганської областей.

Новообраний віцепрем'єр-міністер, представники низки міністерств та керівник Державної Адміністрації Донецької области Юрій Смірнов виступили на місцевій телевізії та розповіли, що Президент і Кабінет Міністрів вживають негайних заходів для виконання вимог страйкарів. Не оминули і питання шкод, нанесених державі в результаті страйків.

В понеділок, 14-го червня, зрезиґнував з посади віцепрем'єр-міністер з питань паливно-енерґетичного комплексу Юій Йоффе, у зв'язку з переходом на іншу працю. Деякі повідомлення в пресі засвідчують, що заяву на звільнення він подав це в середині травня. Інші коментутюь це як чергову чистку в Уряді, пов'язану зі страйком шахтарів.

А. Зленко відвідав Грецію

Київ (УНІАР). — Звідси 10-го червня міністер закордонних справ Анатолій Зленко вилетів до Атен на засідання Ради північно-атлантійської співпраці. На зустрічі міністрів закордонних справ Ради північноатлантичної співпраці 11-го червня ухвалено підсумковий документ, у якому йдеться про необхідність підготувати ефективний механізм миротворчих акцій під егідою ООН і НБСЕ. Міністер закордонних справ України звернув увагу учасників зустрічі на протиправні дії Російської Федерації щодо Чорноморської фльоти. Значна частина учасників зустрічі підтримала становище України в цьому питанні, зокрема ЗСА, Канада, Великобританія, Франція, Бельгія та інші. Проте, через непоступливість російської делегації з тексту кінцевого документу було вилучено положення про поважання територіяльної цілісности і непорушности існуючих кордонів. Врешті, українська делегація наполягла і домоглася, щоб до документу було включене положення про участь НАТО у вирішенні суперечок між Україною і Росією з приводу Чорноморської фльоти. По при спротив російської делегації, у п'ятому пункті документу зафіксовано положення про те, що у вирішенні чорноморського питання сторони повинні дотримуватися принципів Гельсінкського акту та інших положень міжнародного права.

А. Зленко зустрівся окремо з міністром закордонних справ Франції Аленом Жюпе. Під час розмови вони обмінялися думками з проблем зміцнення безпеки в Европі, можливостей координації зусиль обидвох держав у цьому напрямі. Обговорено також ініціятиву України щодо створення центрально-східньо-европейського простору стабільности та безпеки.

Українська делегація провела зустрічі також з міністрами закордонних справ Великобританії і ЗСА, під час яких обговорено питання про надання ґарантій безпеки України та про допомогу у вирішенні економічних проблем. В понеділок, 14-го червня, українська делегація виїхала з Греції і прибула до Відня для участи у Світовій конференції з прав людини.

В Олбані відзначать роковини голоду

Олбані, Н.Й. — Українсько-Американський Комітет для Вшанування Жертв України Олбанської округи, стейт Ню Йорк, має можливість відзначити трагічну річницю голоду в Україні в Капітолі стейту Ню Йорк.

В середу, 23-го червня, о год. 11-ій перед полуднем у будинку леґіслятури в Олбані відбудеться офіційне стейтове відзначення 60-их роковин голоду в Україні. В склад відзначень входять: цілоденна виставка у коридорах стейтової леґіслятури, пресова конференція з участю уцілілих свідків голоду, святочна програма та промови американських гостей. У святочній програмі візьмуть участь: отці обидвох віровизнань Олбанської округи, члени стейтової леґіслятури та громадяни з цілого стейту. У мистецькій частині виступить Окружний хор під диригентурою Ярослава Кушніра, бандуристка Маріянна Туркевич, а Дарія Спяк відчитає вірш „Жнива-1933". Після програми у сенаті й асамблеї отці почнуть сесію молитвою. Опісля відбудеться прочитання спеціяльної резолюції.

Я. БАЗАЛІЙ В НЮ БРАНЗВИКУ

Ню Бранзвик, Н.Дж. — Комітет Допомоги Україні Центрального Ню Джерзі та Український Конґресовий Комітет Америки — відділ в Ню Бранзвик влаштовують доповідь Ярослава Базалія, абсольвента Московського фізико-технічного інституту, аспіранта Стейтового університету в Огайо та представника Українського Молодечого Клюбу в Москві, на тему „Минуле і майбутність української східньої діяспори". Доповідь-зустріч відбудеться у неділю, 20-го червня, о год. 11-ій по полудні в залі української католицької церкви в Ню Бранзвику, Лівінґстон авеню і Велдон вул. Ціль зустрічі: придбання фондів на закуп комп'ютера для Бібліотеки Української Літератури в Москві. Тих, хто бажав би пожертвувати на цю ціль або передати українські чи англійські книжки про Україну для висилки до бібліотеки, проситься зголошуватися, телефонуючи на число (908) 755-8156.

ВЕРХОВНА РАДА РОЗГЛЯДАЄ ПИТАННЯ РЕФЕРЕНДУМУ

Київ (УНІАР). — Тут у понеділок, 14-го червня, на пленарному засіданні сесії Верховної Ради виступив Президент України Леонід Кравчук і запропонував негайно провести референдум про припинення уповноважень Верховної Ради та призначення нових виборів.

Більшість депутатів з Донеччини виступили проти президентської пропозиції. Депутат Чародєєв який зустрічався з шахтарями, зачитав їхні вимоги надати реґіонові самоврядування і провести референдум про недовір'я Верховній Раді і Президентові. Однак стало відомо, що частина трудових колективів страйкуючих шахт виступає проти надання автономії Донбасові. Про це надійшла телеграма до секретаріяту НРУ. Представники чотирьох шахт 12-го червня ухвалили на спільних зборах звернення до Донецької Обласної Ради з вимогою вилучити питання щодо автономії Донбасу, як такі, що ведуть до порушення державних кордонів України. Збори шахтарів висловили обурення діями прокомуністичних та проімперських сил в Донецькій Обласній Раді.

Під час дискусії над пропозиціями Президента у Верховній Раді депутат Олександер Чародєєв визнав, що відмежування Донбасу може привести до реґіональної катастрофи. Депутат Микола Поровський заявив, що передумови для початку страйку створила сама Верховна Рада, відмовившись продовжити широкі уповноваження Урядові. Він гостро критикував новопризначеного першого віцепрем'єр-міністра Юхима Звягільського і зазначив, що страйк організований директорами підприємств. Заяву низки політичних партій зачитав депутат Юрій Збітнєв. У ній сказано, що вимоги шахтарів свідчать про їх бажання змінити владу, якій вони не довіряють.

Врешті депутатам запропонували проголосувати за внесення до порядку сесії питання про референдум щодо довір'я Верховній Раді і Президентові. Із 366 присутніх депутатів за внесення до розгляду цього питання проголосували 289 проти — 11 депутатів, інші не взяли участь у голосуванні.

Тим часом на Донбасі розпочалася акція громадянської непокори, на центральній площі Донецького постійно мітинґують понад 60,000 громадян. До шахтарів Донбасу приєдналися шахти Кривбасу, які теж оголосили страйк. Федерація профспілок України готує всеукраїнську акцію протесту на підтримку тільки економічних вимог шахтарів.

Співпрацюють промисловці і науковці

Київ (УНІАР). — Тут у п'ятницю, 11-го червня, відбулося підписання генеральної угоди про співпрацю між Кібернетичним центром Академії Наук України та Українським Союзом Промисловців і Підприємців. Угода передбачає взаємодію сторін в таких напрямках: всебічне інформування, автоматизація промислового виробництва, якнайширше застосування новітніх наукових досягнень, повсюдне сприяння банковій системі та участь у конверсії. Партнери мають намір об'єднати свої зусилля також у формуванні державних програм та механізмів їх здійснення.

Як зазначив генеральний директор Українського Союзу Підприємців і Промисловців Іван Бурдак, угода, яку вони підписали є „надзвичайно суттєвою, адже її з великим нетерпінням чекають українські асоціяції, спілки, відділи, що входять со складу УСПП. Ми вважаємо, що наша спільна діяльність з Кібернетичним центром якоюсь мірою сприятиме виходові України з економічної кризи".

Світовий з'їзд українських фармацевтів відбудеться у Львові

Мюнхен, Німеччина. — Деканат фармацевтичного факультету при Українському Технічно-Господарському Інституті у Мюнхені повідомляє, що за узгідненням з Міністерством Охорони Здоров'я України, при співучасти Львівського Медичного Державного Інституту, Науково-Виробничого Об'єднання „Фармація", Виробничого Об'єднання „Галичфарм" і Товариства Українських Фармацевтів Америки і Канади відбудеться в днях 27—29-го травня 1994 року у Львові 1-ий Конґрес Світової Федерації Українських Фармацевтичних Товариств (СФУФТ). Метою з'їзду є заснування СФУФТ, як рівночасно заслухання доповідей на теми різних фармацевтичних дисциплін і покращання стану фармації в Україні.

До участи у 1-му конґресі запрошується абсольвентів фармацевтичного факультету при УТГІ та всіх фармацевтів з української діяспори.

За дальшими інформаціями проситься слідкувати в українських часописах, а про свою участь у згаданому конґресі писати на адресу: Prof. Bohdan J. Kruk, 3833 Dora Dr., Warren, Mich. 48091.

Північна Корея випробувала нову балістичну ракету

Токіо. — В останні дні травня ц.р. Північна Корея випробувала в акваторії Японського моря нову балістичну ракету, що має засяг дії до 1,000 кілометрів і здатна нести ядерний чи хемічний заряд. Згідно з даними японських урядових джерел, під час випробування ракета Нодон-1 пролетіла 500 кілометрів і влучила в ціль поблизу японського півострова Ното.

Таким чином, територія Японії виявляється в межах засягу цієї зброї. Крім того, Японія не має засобів перехоплення таких ракет.

Телевізійна компнія Ен-Ейч-Кей повідомила, що Північна Корея плянує продавати нові балістичні ракети Іранові в обмін за нафту. Якщо цю угоду буде укладено, то в межі засягу нової зброї потраплять об'єкти на території Ізраїля.

ПРЕМ'ЄРОМ ТУРЕЧЧИНИ ВПЕРШЕ СТАЛА ЖІНКА

Анкара. — В понеділок, 14-го червня, президент Туреччини Сулейман Демірель доручив 47-річній Тансу Сіллер зформувати новий уряд. Вперше в історії країни прем'єр-міністром стала жінка.

І. Сіллер

До цього призначення Т. Сіллер, яка займала пост міністра економіки, перемогла у партійних виборах і стала лідером партії „Істинна стежка" — головної у правоцентристській коаліції.

Новий прем'єр захистила маґістерську дисертацію в Коннектикатському університеті, після чого ще вчилася у Єльському. В політичній програмі її уряду — прискорення економічних реформ і зміцнення зв'язків Туреччини зі Спільним ринком.

Спостерігачі годяться в тім, що Т. Сіллер чекають нелегкі стосунки з президентом С. ДеміРелем, який на партійній конферренції не підтримав її. Т. Сіллер дала до зрозуміння, що не дозволить президентові втручатися в діяльність кабінету. Вона також має намір розпочати переговори з представниками Соціял-демократичної партії про відновлення урядової коаліції. Соціял-демократи покищо відмовляються.

Серби готуються захопити місто Горажде

Сараєво. — Сербські сили зімкнули кільце облоги довкола міста Горажде — одного з останніх мусулманських притулків на сході Боснії. Вже 18 днів і ночей місто перебуває під безперервним артилерійським обстрілом. В неділю, 13-го червня, гарматним вогнем знищено шпиталь, місцеве радіо повідомило, що на тому місці виникла кривава каша з розбитої цегли і понівечених тіл.

В місті тепер зібралося до 70,000 мусулман, які втекли сюди з інших населених пунктів, захоплених сербами. За ці 18 діб загинуло вже понад 1,000 осіб. Сербські військові командири відмовляються пропустити в місто працівників ООН. Головнокомандуючий сербськими силами в Боснії генерал Ратко Младіч не хоче розмовляти з представниками ООН навіть телефонічно.

Продовжуються також жорстокі обстріли Сараєва. В суботу, 12-го червня, сербські артилеристи знову обстріляли похоронну процесію. Вбито 10, ранено до 50 осіб.

СКАСОВАНО ПОСТ ГОЛОВНОКОМАНДУЮЧОГО ВІЙСЬКАМИ СНД

Москва. — Рада міністрів оборони Співдружности Незалежних Держав на своєму засіданні у вівторок, 15-го червня, вирішила скасувати пост головнокомандуючого О'єднаними збройними силами СНД, а натомість запровадити пост начальника об'єднаного штабу в питаннях координації військового співробітництва. На перехідний період, до кінця цього року, штаб буде очолювати генерал-полковник Віктор Самсонов.

Коментуючи рішення Ради міністрів оборони СНД, заступник міністра оборони Росії Боріс Ґромов назвав його „правильним" і підкреслив, що „Росії не варто квапитися брати на себе ролю військового лідера СНД. Головна причина реорганізації — неможливість створення об'єднаних збройних сил СНД в найближчий час".

Президент Боріс Єльцин запропонував колишньому головнокомандуючому Об'єднаними збройними силами СНД маршалові Євгенію Шапошнікову пост секретаря Національної ради безпеки. У своєму виступі маршал Є. Шапошніков, заторкуючи проблеми військово-політичного співробітництва СНД, змушений був визнати, що зусилля Москви в цій ділянці не дали бажаних вислідів: „Об'єднані збройні сили СНД не створені і створені не будуть. Я почав відчувати довкола себе вакуум і непробивну стіну". — поскаржився Є. Шапошніков.

На його думку, існує декілька шляхів збереження СНД: зміцнення вже існуючих і створення нових координаційних органів, переведення всіх стосунків на двосторонню основу і, чого Москва прагне найбільше, „добровільного" віддання незалежними державами частки своїх законних прав Росії.

Л. Валенса пропонує безпартійний бльок

Варшава. — В понеділок, 14-го червня, президент Польщі Лех Валенса закликав до створення нового „безпартійного бльоку" — громадського об'єднання, яке взяло б участь у наступних президентських виборах. „Перемога такого бльоку ґарантує дальший рух країни шляхом реформ", — заявив Л. Валенса.

Спостерігачі відразу згадали, що в довоєнній Польщі вже існувало подібне об'єднання — створений маршалом Пілсудським Безпартійний бльок за співробітництво з урядом. Як Пілсудський тоді, так Л. Валенса тепер сподівається, що союз населення і політичних діячів допоможе на хвилі патріотизму перемогти на виборах.

Майже всі партії, в тому числі й Демократичний союз, лідером якого є теперішній прем'єр - міністер Ганна Сухоцька, без ентузіязму зустріли пропозицію президента. Варшавська „Газета Виборча" назвала плян Л. Валенси „небезпечним і іраціональним" та нагадала, що такий самий бльок Пілсудського привів до диктатури.

У СВІТІ

У КАБУЛІ ЗНОВУ неспокійно. Понад 20 реактивних і артилерійських стрільнів розірвалися на вулицях афганської столиці. Місту, наполовину знищеному під час міжусобних сутичок груп муджагедінів, нанесено значної шкоди. Столичне радіо на цей раз не назвало відповідальних за обстріл, хоч до недавнього часу постійно обвинувачувало у ракетних обстрілах фундаменталістську ісламську партію Афганістану, яку очолює прем'єр-міністер країни Ґульбаддін Гекматіяр.

АФРИКАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ конґрес (АНК) Південно-Африканської Республіки закликав своїх прихильників забути про існування гасла „Вбий фармера, вбий бура". Це питання обговорювалося на засіданні проводу АНК, що відбулося за закритими дверима у Йоганнесбурґу. Це провокаційне гасло прозвучало після того, як був вбитий генеральний секретар Комуністичної партії ПАР, відомий лідер Африканського національного конґресу Крис Гані. У вбивстві посуджують Януша Валюса, прихильника апартеїду. Льозунґ, що його проголосив на масовому мітинґу лідер молодечої ліґи АНК Пітер Мокабой, був підхоплений багатьма представниками ліворадикальних кіл.

У ЛОНДОНІ ПОЧАЛОСЯ розслідування обставин смерти одного з двох колишніх совєтських громадян, обвинувачених у вбивстві двох братів-чеченців. Один з обвинувачених в їх вбивстві вірменин Мартиросян повісився у тюремній камері. Поліція посилила нагляд над другим обвинуваченим.

ПРЕЗИДЕНТ РОСІЇ Боріс Єльцин не приїде в Копенгаґен, як вважалося раніше, на нараду голів держав і урядів країн Европейської спільноти. Про це повідомив після закінчення сесії Ради ЕС, що відбулася у Люксембурзі, міністер закордонних справ Бельгії Віллі Кляс. На сесії з доповіддю про підсумки переговорів, що відбулися у Москві, виступив заступник голови комісії Европейської спільноти Леон Бріттен. Він заявив, що на них не вдалося досягнути істотного прогресу відносно проєкту угоди про партнерство і співробітництво між КС і Росією, підписання якого, як очікувалося, повинно було відбутися у столиці Данії.

ПОЛІЦІЯ ПАР продемонструвала журналістам у столиці країни ряд документів, конфіскованих під час обшуку у головній квартирі Панафриканського конґресу (ПАК). Напередодні сили безпеки заарештували понад 80 членів цього ліворадикального руху і контрольованої ним Народно-визвольної армії Азанії. 15-ом з них пред'явлені обвинувачення „у причетності до вбивств, а також у незаконному зберіганні вибухових речовин і зброї". На думку поліції, документи доказують, що, беручи участь у мирних переговорах про демократичне майбутнє Південної Африки, ПАК одночасно підготовляв серію збройних акцій на території країни .

В АМЕРИЦІ

НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА замирюючі жести зі сторони Гіллярі Родгам-Клінтон минулої днеділі, 13-го червня, в Чикаго перед членами Американської медичної асоціяції, керівники згаданого товариства вже наступного дня розпочали сильну політичну і леґальну кампанію проти двох важливих підрозділів у пляні охорони здоров'я запропонованого президентом Биллом Клінтоном. Перше це обмеження видатків на крайову охорону здоров'я, а друге це обмеження оплат за лікарські послуги.

УРЯД ПРЕЗИДЕНТА Билла Клінтона попередив цивільних і військових керівників Камбоджі, що вони можуть опинитися перед гострим міжнародним засудом, якщо не визнають результатів останніх виборів. Джозеф Снайдер, речник Державного департаменту, заявив, що напевно буде сильна неґативна реакція міжнародної спільноти, якщо в Камбоджі схочуть зіґнорувати результати виборів. Одначе він відмовився уточнити, якої саме реакції можна сподіватися від міжнародної спільноти у випадку, якщо існуючий уряд Гун Сена дальше не погоджуватиметься визнати результати виборів.

БЕЗ ЖОДНИХ ДИСКУСІЙ Комісія асиґнування фондів Палати Репрезентантів одноголосно схвалила включити аборти у плян охорони здоров'я державних працівників. Сподіються, що так само станеться з цим питанням в Палаті Репрезентантів та в Сенаті і тоді це уневажнить урядову заборону з 1983 року. Таке ставлення до цієї справи згаданої комісії та сподівання таких же вислідів в Конґресі вказують, як змінилися погляди на справу абортів від часу приходу до влади Уряду президента Билла Клінтона.

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ харчів і ліків намагається відновити свою контролю над вітамінами та іншими дієтичними продуктами. Тим способом вони хочуть бодай частинно забезпечити покупців на цьому 4 біл. дол. ринку, бо, як відомо, американці ковтають денно більйони різних пілюль з вірою, що це їм допоможе зміцнити імунітет, забезпечити сон, втратити на вазі, уникнути удару серця чи вилікувати пістряка. Ці намагання Державного управління харчів і ліків наткнулися на великі перешкоди зі сторони виробництва згаданих пілюль, які виступають проти будьяких правил стосовно їхніх виробів.

ПРОМОВЛЯЮЧИ МИНУЛОЇ неділі, 13-го червня, в Чикаго до членів Американської медичної спілки, Гіллярі Родам-Клінтон запропонувала „нову угоду", з котрою Білий Дім в якийсь спосіб обмежить судові позови на невідповідальне лікування, улегшить процедури медичних лябораторій та звільнить лікарів від урядового нагляду, якщо лікарі підтримають зусилля президента Билла Клінтона у переформуванні існуючих плянів охорони здоров'я. Хоча Г. Клінтон подала цілий ряд арґументів для вищезгадани пропозицій, то критики вже заявили, що це не дозволить пацієнтам боротися за їхні права.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda: (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200
Бюро УНС у Вашінгтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Postmaster Send address changes to
Svoboda 30 Montgomery Street Jersey City N J 07302
Tel (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City N J

Передплата на рік $40.00 на півроку — $22.00 на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно За кожну зміну адреси — $1.00
Чеки і money orders виставляти на Svoboda

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою —
За зміст оголошень Редакція не відповідає

P.O. Box 346 Jersey City N J 07303

Стрілянина у Сомалії

Приблизно рік тому світ був потрясений вістками із східньоафриканської країни Сомалії, що там щоденно помирають з голоду люди, особливо діти, і що це катастрофа, яка з кожним днем гіршає. Причиною був не тільки поганий врожай, але у ще більшій мірі — повний політичний хаос, у якому постали зорганізовані банди розбишак, які на подобу середньовічних німецьких „Равбріттерів" нападають на дорогах на всіх, хто іде, ґрабують і вбивають. Тому вислано до Сомалії, мабуть вперше у світовій історії, міжнародне військо з місією творити охорону масової харчової допомоги. Організатори цієї акції, в першу чергу фахівці Пентаґону, не виключали, що та мирова експедиція може перетворитися у воєнну, якщо тамошні розбишацькі банди нападатимуть на міжнародних вояків. Тому Пентаґон у співпраці з добрими знавцями геополітичних відносин у Сомалії, виготовили до подробиць плян висаду суходільного війська в Сомалії та його марш у глибину країни, забезпечуючи транспорти харчів. „Парасоля" для суходільного війська, зокрема з'єднань морської піхоти, яку творили бойові літаки й гелікоптери, була такою демонстрацією могутньої сили, що тамтешні деструктивні групи присіли і можна було поступово заводити лад у тій занархізованій країні та створити головну квартиру у столиці Сомалії — Моґадішу. Більшість семимільйонового населення була щаслива і правильно вбачала у тій інтервенції вільного світу своє спасення від голоду і політичної анархії. Здавалося, що настав час успішної ліквідації цілої тієї могутньої імпрези і до Америки вернулася вже частина висланих туди вояків, що їх прощав президент Джордж Буш і тепер вітав президент Билл Клінтон.

Але „несподіванка є реальним чинником у політиці" — каже один з неписаних законів історії. Сомалія — на папері демократична республіка, але там 21 літ панувала влада одного президента і щойно у 1991 році відбулися вибори: вибраний президент і призначений ним прем'єр не могли впоратися з опонентами, які мали свої малі армії і щойно прибулі туди в минулому році міжнародні вояки й американський генерал підтримали хитку леґальну владу. Це не сподобалося головному опозиційному ватажкові Мохаммедові Ахмедові Айдідові, який своїм військом зорганізував засідку на збройний відділ пакістанців, частину міжнародного війська, при чому згинуло 23 пакістанці. Це був вискок, на який могли здобутися тільки дикі люди, примітиви, які не здавали собі справи з наслідків такого провокаторського діла. Під кінець минулого тижня відбулася відплатна акція: американські бойові літаки і гелікоптери збомбили централю названого вище ватажка і ту атаку повторено знову. Коли писані ці рядки — не було ще всіх подробиць висліду цієї відплатної дії, що її перевів американський експедиційний відділ у Сомалії з доручення від Вашінґтону.

Фірмує цю акцію президент Клінтон, як конституційний головний вождь усіх збройних сил Америки. У своєму першому зверненні Президент застерігся, що Америка не хоче бути „світовим поліціянтом", але, мовляв, бувають випадки, як ось в Сомалії, що треба збройно реаґувати на ворожі збройні злочини. У своєму наступному відчитаному зверненні Билл Клінтон прославляв хоробрість і жертвенність американського вояка, готового нести жертву на кожний заклик команди.

Сомалія — далека маленька країна, чорне населення якої живе ще дуже примітивно, далеко від культури й цивілізації Західньої Европи, Америки чи Японії. Але це люди, як усі інші, без уваги на колір скіри, мову і віровизнання. І доля всіх народів світу у меншій чи більшій мірі взаємно зазублена. Україна зазнала у 30-их роках ту катастрофу голоду, що Сомалія у роках 90-их, дармащо цифри жертв різні. Харитативна допомога тамтешнім голодуючим людям, підтримана військом, це безсумнівно позитивний крок.

ГРУПА ВІДОМИХ АМЕРИКАНСЬКИХ художників і фотографів побувала у Полтаві, готуючи до видання першу у світі всеоб'ємну книгу у фотографіях про Україну. Полтавщину вони обрали базовим місцем свого проєкту.

Микола Муратов

РОСІЯ: КОНСТИТУЦІЯ І ДЕМОКРАТІЯ

III

Не вдаючись до глибокої аналізи зародження права приватної власности на Заході, цікаво все ж відзначити, що ще поганські віровизнання племен, з яких створилася стародавня Римська держава, вважали священним обов'язком дотримання межевих кордонів між громадськими земельними територіями. Римське приватне право, таким чином, еволюціонувало з давньої мітології племен і досягло певної звершености, відділившись від публічного, тобто державного права. Держави, які створилися на геополітичному просторі Західньої Римської імперії, стали в буквальному розумінні її правоприємниками, в сенсі рецепції римського права. Розподіл влади і власности закріпився там християнською католицькою традицією, розділенням духовної і світської влади. Коронація Папою европейських монархів нібито підкреслювала публічне походження їхнього суверенітету з екстериторіяльного центру церковної влади. Християнські уявлення про священність людської особистости привели до формування масової правосвідомости і поваги до приватної власности як з боку окремих осіб, так і збоку представників державної влади. Право на приватну власність набуло характеру міжнародної норми і закріплене в статті 17 Універсальної декларації прав людини, ухваленій на III сесії Генеральної асамблеї ООН 10-го грудня 1948 року.

Економічні детерміністи вважають, що Східній тип державних утворень обумовлений специфікою особливого типу сільськогосподарського виробництва на Сході, яке залежало від широкомаштабної іриґації. Будівництво й експлуатація поливних аґреґатів вимагала зусиль всього суспільства, чим пояснюється потреба в надзвичайно сильній державній владі та її своєрідне обожнювання. Можливо вони мають рацію. Та східня державна традиція і цивілізація не створила громадянського суспільного устрою. У державах вотчинного типу, до якого історики зачисляють Московське князівство, еволюція апарату державної влади простежується від господарської діяльности великокняжого двору і навіть збільшена до величезних розмірів Російська імперія все одно сприймається царями як приватна справа в питаннях управління. Навіть останній російський імператор Микола Другий усвідомлював і називав себе „хазяїном землі Руської". Таку державну систему абсолютно неможливо реформувати і вона загинула під молохом большевицької революції. Большевики відновили імперію на тих же принципах східньої деспотії та створили на тих самих принципах так звану світову систему соціялізму, до краху якої нам вдалося дожити. Збереглися покищо лише два релікти — Північна Корея і Куба, режим у яких, незважаючи на повну економічну неспроможність, тримається на харизмі тамошніх вождів. Безумовно, з їх відходом в інші світи, і там розпочнеться перебудова.

Спостерігаючи за ходом реформування російського суспільства, зайвий раз переконуєшся, що демократія західнього типу неможлива без розвитку інституту приватної власности. Це, можна сказати, необхідна умова. Проте, недостатня. Повага до прав власности повинна стати культурною традицією. Тим часом, власник у Росії сприймається в масовій свідомості як людина, що накопичила багатство за рахунок держави і народу, тому його надбання піддаються експропріяції у вигляді чиновницького та карного рекету. На прикладах Росії і країн СНД видно, що чисто культурне запозичення державного устрою західнього зразка щодо принципів розподілу влади також неможливе. Кожна з влад прагне стати „керівною і спрямовуючою силою". Отже тієї чи іншої диктатури тут не уникнути. Дякувати Богові, диктатура ГКЧП не відбулася. Це й добило імперію. Проте диктатура реформаторських сил на чолі з Єльциним, на мою думку, необхідна для захисту і закріплення в свідомості людей все того ж необхідного для демократії інституту приватної власности. Тому ті, хто щиро хоче демократії в Росії, а для колишніх республік СССР — це і гарантія їхньої незалежности, повинні підтримати єльцинський проєкт конституції президентської республіки. І хоч ця конституція прав президентові Росії дає стільки ж скільки має президент Північної Кореї, одна відмінність має бути безперечно: російський президент повинен бути ґарантом прав власности. А коли в Росії відбудеться у свідомості людей ще й староримський розподіл влади і власности, то стане можливим і так бажаний розподіл і взаємна незалежність розгалужень державної влади. Адже ж ділити вже не буде чого.

Степан Яворський

Вісті з Оттави

У неділю, 16-го травня, 50 літ після висвячення на священика в 1943 році, о. Володимир Шевчук, парох українського собору св. Івана Хрестителя в Оттаві, відсвяткував свій ювілей священичої праці.

Отець В. Шевчук був парохом у багатьох парафіях у Альберті, Манітобі і Онтаріо. Під його керівництвом було побудовано кілька церков, але найбільшим досягненням о. Шевчука було побудовання українського католицького собору св. Івана Хрестителя в Оттаві, відкриття якого відбулось під час святкування тисячоліття християнства в Україні в 1988 році.

Святкування ювілею о. Шевчука розпочалось Святою Літургією, в якій взяли участь Митрополит Максим Германюк, Архиєпископ Ізидор Борецький і новоназначений Єпископ Східньоканадської Епархії Роман Даниляк.

По полудні того дня був величавий бенкет, на якому було присутніх понад 500 парафіян і гостей і на якому, крім членів родини о. Шевчука, був амбасадор України Левко Лук'яненко з дружиною, владики і провідні члени місцевої громади.

Отець В. Шевчук, є людиною дуже лагідної вдачі, але коли треба зробити якесь важливе рішення, в о. Шевчука проявляється залізна рішучість. Це, до деякої міри, пояснює його успіхи в церковній і суспільній праці.

Довгі роки відданої праці для Української Католицької Церкви і для української громади в Оттаві причинились до того, що його люблять і шанують не лише парафіяни, але й інші канадці, доказом чого є те, що у квітні він був нагороджений за його суспільну працю пропам'ятною медалею з нагоди 125-ліття канадської конфедерації.

• • •

Під спонзоратом Фундації Катедри Українських Студій в Торонто, шість студентів вищих шкіл в Україні перебуватимуть у Канаді як учасники програми парляментарної практики. Студенти з різних університетів були вибрані комісією під керівництвом Юрія Айвазяна в Києві, і всі успішні кандидати є вже в Оттаві, де вони будуть призначені до бюр членів парляменту.

Таня Олійник, студентка з Одеси, відбуватиме практику в Бюрі члена парляменту з округи північного Вінніпеґу Дейвида Вокера. Олександер Гевель, з цього ж університету, буде працювати в бюрі Скота Торкелсона, члена Палати громад з округи Едмонтон-Странкона. Олеся Копин, студентка з Харкова, працюватиме в бюрі члена парляменту Дейвида Кілґура з округи Едмонтон-схід. Тамара Колеснікова, з університету в Чернівцях, буде в бюрі Джима Пітерсона, члена парляменту з округи Вілловдейл. Люба Ґрібкова, з університету в Криму, працюватиме в бюрі Леррі Шнайдера, члена парляменту з округи Ріджайна-Васкана, а Вадим Самійленко, студент з Харкова, відбуватиме практику в бюрі Джана Нунсіяти, члена парляменту з округи Йорк-Савт Вестон.

Усі студенти перебуватимуть в Канаді приблизно три місяці, головним чином в Оттаві, і частинно в льокальних бюрах членів парляменту. Вони також деякий час вивчатимуть системи окремих провінційних парляментів.

Слід згадати, що одна з учасниць цієї програми, студентка Л. Ґрібкова, є росіянкою, яка добре володіє українською мовою.

• • •

Приблизно п'ять років тому середня школа в містечку Елґін, недалеко Кінґстону, Онт., нав'язала дружні відносини з середньою школою міста Донецька. В результаті домовлення між цими двома школами учні і деякі вчителі кожної школи відвідують себе влітку кожного року. Це вже втретє учні донецької гімназії є гістьми середньої школи в Елґіні.

П'ятнадцять учнів з Донецького, в супроводі чотирьох учителів і кількох організаторів цьогорічної подорожі, після десятиденного перебування у Елґіні, приїхали автобусом до Оттави, щоб оглянути федеральний парлямент, Музей цивілізації та інші об'єкти столичного міста.

Учителі і громадські діячі в Елґіні, яке має приблизно 500 осіб населення, зібрали понад 2,000 дол. на фонд медикаментів, а торонтонська організація медичної допомоги Україні додала від себе ще 6,000 дол., за які організатори цього проєкту закупили ліки і медичні препарати. Гості з України повезуть з собою ці ліки і препарати до Донецького, де відчувається великий брак цих речей.

Щонайменше половина учнів з Донецького говорять добре українською мовою і всі вони, без вийнятку, розуміють її. Деякі учні запевняли, що вони гордяться знанням української мови.

Юрій Р. Рибак

ҐЛЬОБАЛЬНІ ПЛЕМЕНА — КАПІТАЛІСТИ ДІЯСПОРИ

Імміграція... місце нового поселення... етнічна група ... діяспора... і в уяві „рясний мішаний ліс, що у світлі сонця зріє". Тут окремі дерева затримують свою ідентичність, а кількістю і якістю домінують у довкіллі... От і таке загальне образне порівняння з'явилося у роздумуванні над прочитаною книжкою п. з. „Tribes — How Race, Religion and Identity Determine Success in the Global Economy" („Племена — Як раса, релігія та ідентичність вирішують успіх у новій ґльобальній економіці") Random House, New York, 343 pp., 1993.

Автор Джоел Коткін (Joel Kotkin) американський журналіст, пояснює, що зі закінченням холодної війни та ростом нової ґльобальної економіки старі віками етнічні зв'язки стають найбільшою силою у міжнародній конкуренції сучасности. Автор зосереджує увагу на розвиток головно п'ятьох етнічних груп у діяспорі, що їх називає „ґльобальними племенами". І всі вони: жиди, англійці, японці, китайці та індійці сильно впливають на світову економіку. Незалежно від історичних різниць кожне ґльобальне плем'я має основну характеристику, що вирішуватиме успіх у економіці XXI століття. Тими характеристичними рисами є: 1) спільна етнічна індентичність, що основується на почутті взаємної залежности та особливому значенні родинної структури; 2) ґльобальна мережа сперта на племінному довір'ї, яка запевнює можливість колективного діяння; 3) захоплення технологією та подив для наукового поступу.

Слідкуючи за змістом цієї книжки, можна скласти загальну інформацію про головні вартості отих п'ятьох племен і так: жиди — це найстарше ґльобальне плем'я з тисячолітніми традиціями діяспори. Хоча мале воно чисельно то може почванитись більше здобутими нагородами Нобеля і більйонерами ніж більшість европейських і східньо азійтських країн. Звичайно, жиди як добрі бизнесмени з досвідом, цікавляться місцями, де існує сприйнятлива економіка.

Англійці хоч — втратили світове політичне значення, вони і їхні нащадки у Північній Америці — це далі важлива етнічна група світової економіки, бо контролює поважне нагромадження іноземних інвестицій та левину частину найбільших у світі корпорацій. У тому може знаходиться і відповідь чому якраз встановлені англо-американські основні стандарти вживає для своєї дії ґльобальна економіка.

Перша азійтська група, яка зорганізувалася у дійсно ґльобальну етнічну мережу це ...японці. Щодо величини та діяльности — це друга група англо-американців. Японська т.зв. запланована діяспора сперта на основному затриманні унікальної расової та етнічної культури у кожному кутку світу, де перебувають земляки. Від Банґкоку (Тайлянд) до Лондону простягається „невидиме світове місто" получене банками, торговельними компаніями, засобами загальної інформації... Між іншим японська діяспора має 230 шкіл, де 40,000 навчаються дітей і молоді. Японці пояснюють, що „ми мусимо примінитися до нової культури, однак наші діти мусять залишитися японцями... Ми мусіли прибути до чужих країн ради праці, але знаємо, що японець остаточно повернеться додому".

Понад 55 мільйонів закордонних китайців — це чисельно найскоріше зростаюча економічна потуга у світі. Вона вже контролює „імперію", що охоплює пожвавлені райони прибережного Китаю, високотехнічні центри каліфорнійської долини Силикон і вібруючу частину Ню Йорку, що є Менгетен. Три більші китайські фінансові центри Сінґапур, Гонконґ та Тайван зібрали разом подвійну кількість іноземних фінансових резерв, які мають Японія, Німеччина і ЗСА.

Яких 20 мільйонів заморських індійців репрезентують нині одну з найкраще едукованих і багатих етнічних груп у світі, яка перебуває головно у Великобританії, Північній Америці і Східній Азії. Передбачають, що ця індійська діяспора має реальну під-

(Закінчення на стор. 3)

Д-р Тамара Булат

МУЗИКОЗНАВЧА ГРАНЬ КОМПОЗИТОРА

(До 30-ліття від дня смерти В. Барвінського)

III

Наводячи численні відгуки про Клима Андрієнка німецьких, голляндських, італійських, французьких музик (як то: „один із найбільш феноменальних голосів", безсумнівний співочий геній", „голосове багатство необмежених можливостей"), Барвінський не поминув додати: „Було б побажане, щоб наш співак, що здобув собі таке велике признання за границею, завитав і до рідного краю та дав змогу й українському загалові пережити хвилини високого мистецького одушевлення". („Українська музика", 1938, ч. 7—8, ст. 141).

Надзвичайно змістовними є дописи Барвінського, присвячені оглядові музичного життя. Зразком широкого охоплення мистецьких подій в концертовому і театральному виконавстві є „Музичне життя у Празі чеській". Її публікація у журналі „Боян" (Львів—Дрогобич, 1930 ч. 4—5) давала галицькому читачеві орієнтацію в культурному розвитку сусідніх народів.

Зрозуміло, що для Барвінського питоме українське музичне життя було під особливим наглядом. Не пропустити зростаючий талант, підтримати ініціятиву, допомогти щирою порадою — в цьому він вбачав свою місію музичного письменника. Барвінський не минав фортепіянових вечорів Тараса Шухевича, Галі Левицької, Романа Савицького, що був одним із найщиріших, виконавців творів Барвінського, подібно як і Дарія Гординська-Каранович, благословенні самим автором. Челісти Богдан Бережницький, Петро Пшеничка, співачки Одарка Бандрівська, Марія Сабат-Свірська, скрипалі Юрій Крих, Роман Криштальський, Євген Перфецький, Іван Ковалів, Євген Цегельський та цілий ряд інших музик молодшого і старшого віку відчували уважне й доброзичливе, писане й усне слово композитора. Те саме стосується і хорових колективів.

Для літопису музичних подій у Львові не обійтися без глибоко аналітичних статтей Барвінського, як от: „Хорові концерти „Льв. Бояна" і „Сурми" („Боян", 1930, ч. 4—5), „На музичні теми. Відповідь о. С. Сапрунові на його статті п. з. „Співоча культура", що була опублікована в газеті „Діло" (2 вересня 1930 р.), і в якій накреслена широка панорама минулої і сучасної хорової музики України.

Свого часу, працюючи над темою про українське музично-виконавське життя і гортаючи газету „Діло", не без здивування я зауважила наявність досить великої кількости репортажів композитора з концертів. Це були дописи про наддніпрянські хори Дм. Котка, П. Євсевського, що виступали у Львові, про концерти, присвячені 100-літтю заснування першого мистецького хору на галицькій Україні при соборній церкві в Перемишлі; з нагоди 100-літніх роковин смерти Д. Бортнянського; про святочні Шевченкові концерти; концерти музики Бетовена, Шуберта; чеської народної пісні (концерт хору „Сурма" під проводом І. Охримовича); програмовий концерт „Бандуриста"; „Вечір українських хорових та фортепіянових новин" (з аналізою творів Л. Ревуцького, В. Косенка, П. Козицького) та багато інших. У весняних числах газети „Новий час" за 1937 рік були опубліковані ґрунтовні дописи Барвінського — „До характеристики української народної пісні", а також „Перед виставою опери М. Лисенка „Ноктюрн" та „Вечорниці" П. Ніщинського у Львові", в якій, зокрема, занотовані важливі подробиці з виконавського буття останньої Лисенкової опери.

Поза увагою Барвінського не залишилися й новинки музично-теоретичних праць. Відомі його рецензії на „Практичний курс науки гармонії" Федора Якименка, збірник „Пісні Холмщини і Підляшшя" Філярета Колесси, на розвідку „Музичне життя Карпатської України" Василя Витвицького в книзі „Карпатська Україна".

Широкий спектр зацікавлень Барвінського, його праця у складі редколегії журналу „Українська музика", поїздка в Україну 1928 року з авторськими концертами (Київ, Харків, Одеса, Дніпропетровськ) та близьке ознайомлення з творчістю українських композиторів — Лева Ревуцького, Бориса Лятошинського, Пилипа Козицького, Віктора Косенка, Пилипа Козицького, Михайла Вериківського та інших — зумовили появу у 1930 роки узагальнюючих праць Барвінського.

Йдеться насамперед про дві комплексні праці. Перша — розгорнена стаття енциклопедичного спрямування про нову добу в українській композиторській творчості та музичному виконавстві, починаючи від XIX ст. до початку 1930 років. Опублікована вона у третьому томі „Української Загальної Енциклопедії" (Львів, 1930—35 рр.), як розділ статті „Україна: історія музики". Друга розвідка — „Музика", що побачила світ в „Історії української культури" під загальною редакцією д-ра Івана Крип'якевича (Львів, 1937, видавництво Івана Тиктора). Незважаючи на деякі прогалини й неточності, майже неминучі у музикознавчих працях, що охоплюють хронологічно великий період розвитку музичної культури, дослідження якої до того ж рясніють білими плямами, обидва нариси Барвінського демонструють методику висвітлення історії української музики, до якої академічні історики музики щойно лише доходять. Автор названих праць розглядає українську музичну культуру не лише соборно, а й з урахуванням діяльности українських композиторів і виконавців за кордонами України. Інша справа, що Барвінському було важко дістати інформацію про написані твори, уявити з належною повнотою музично-концертне життя, характер популяризації української музики в світі. Але як вчений і культуролог він бачив історичну перспективу розвитку. Промовистим передбаченням звучать слова композитора, якими він закінчив свій розділ у згаданій „Історії української культури", а саме: „...все ж таки ті світлі моменти з нашої історії музики, як і теперішній її розвій, дають нам надію, що і в тому напрямі здоженемо колись інші, щасливіші від нас народи і що може нам ще належатиме колись визначна роля в розвої музичного мистецтва".

Тепер надійшов час, коли можна здіймати старі руштування і виконувати дальшу потрібну працю у ділянці музичної культури і науки про неї. Музикознавча спадщина Василя Барвінського заслуговує на те, щоб її зібрати й зберегти як одну з численних заслуг композитора перед своїм народом та його історією, у яку він увійшов з незаплямованою честю.

Ґльобальні...

(Закінчення зі стор. 2)

ставу в майбутньому стати поважною економічною силою світового маштабу. І це знаходить своє виправдання, адже для індійського бизнесмена любов до бизнесу — це не тільки його праця, це теж спосіб його життя, його пристрасть!

У трактуванні діяспори автор наводить теж нові „племена", які виринули під час останніх політичних змін на Сході Европи. І як мадяри литовці, поляки з Америки, так і українці з Канади стараються „підпихати ліктями" зміни в напрямі до капіталізму своєї батьківщини. Між іншим туркмени, українці, грузини намагаються „викрутитись" по-своєму з приходом гласности (ст. 238), а дві треті студентів чужих мов в Україні вивчають англійську мову, яка здобула чемпіонат світу (ст.79).

У загальному серйозність опрацьованого матеріялу книжки, що використовує 1,280 заміток на 66-ох сторінках дає можливість читачеві поглибити орбіту зацікавлення. У списку заміток є рівнож статті Адріяна Каратницького і Христини Демкович.

Джоел Коткін звертає також увагу на конечність діяспорного племени продовжувати у спільноті свою історичну спадщину як теж відчувати приналежність до релігії і родини, без цього ж бо важко приходиться переживати і поборювати колективні ситуації. Ще у середньовіччі відомий арабський історик Ібн Халдун завважив, що лише племена, взаємопочування яких тримає разом, можуть жити на пустині.

ЗАГАДКОЮ ЗАХВОРЮВАННЯ, що дістало назву „Синдром 'бурі в пустині' ", стало предметом дводенних переслухань в одній з підкомісій Палати Репрезентантів. „Багато американців повернулися з війни в околицях Перської затоки почуваючись хворими, — повідомила телевізійна мережа Ей-Бі-Сі. Вони не виздоровіли і досі. Група ветеранів уважає, що на них подіяла якась конкретна речовина".

СПИСОК ПОЖЕРТВ КОЛ. УЧЕНИЦЬ ГІМНАЗІЇ СС. ВАСИЛІЯНОК У ЛЬВОВІ НА ОРГАНІЗАЦІЮ З'ЇЗДУ:

по 100 дол. — Дарія Вергановська-Винників, Євфен Орищин;
по 50 дол. — Стефанія Олійник-Бернадин, Іванка Ференцевич-Ґорчинська, Оля Жарська-Дзядів, Євгенія Заревич-Левицька, Наталія Іванів, Стефанія Кізима-Мішкевич, Софія Вергановська-Олесницька;
40 дол. — Ірина Селезінка-Чума;
по 30 дол. — Ольга Галібей-Боба, Мирослава Качоровська-Кебало, Ганна Ковалюк-Лятишевська, Марія Лициняк-Стець, Ірина Береза-Медуха, Марія Пліхота-Дорожинська, Оксана Чередарчук-Фольварків;
по 25 дол. — Христя Назаревич-Баранецька, Надія Кредensер-Бігун, Марта Ґайовська-Гайдучок, Анна Галькевич-Ґеґеша, Дарія Коверко-Конюк, Галина Мирошниченко-Кузьма, Лідія Паньків-Ляшевич, Мирослава Мирошниченко, Ірина Добрянська-Остап'юк, Любов Комар-Прокоп, Мирослава Лужняк-Скасків, Ольга Юзичинська-Смаль, Ольга Лоза-Филипович, Ірина Мохнацька-Чайківська, Зеня Левицька-Шебунчак, Марія Фацієвич-Харина, Ірина Кушнір-Кушнір;
по 20 дол. — Володимира Павлюк-Мацюрак, Мирослава Мисько-Іванців, Зеновія Матвійчук-Мосійчук, Євгенія Куриловичч-Чапельська, Юлія Шевчук-Петришин, Стефанія Тершаковець-Бережницька, Мирослава Романчукевич-Брездень, Осипа Соха-Галяревич, Ярослава Ліщинська-Коссак, Ярослава Чорняк-Кришталович, Ксеня Шевчук-Кучер, Романа Сабат-Максимович, Оксана Терлецька-Мигаль, Олена Прокопович-Панчак, Неоніля Сасик, Марта Грицай-Сидір, Ірина Кос-Хмілевська, Стефанія Федорович;
15 дол. — Зенка Антонів-Соколишин;
по 10 дол. — Ірина Ліщинська—Козак, Ірина Кульчицька-Качанівська, Марія Прокопович-Голод, Дарія Пасіка-Кізьмин, Дарія Сидір-Микита, Надя Стецько-Плакида;
по 5 дол. — Лідія Пашкевич-Ганас, Лідія Колтунюк-Дяченко.

На Санаторію ім. Митрополита Шептицького вислано через ЗУАДК 500 дол., щоби вшанувати пам'ять основника гімназії Сестер Василіянок, великого добродія молоді, особливого батька сиріт покійного Митрополита.

День Скорботи у Піттсбурзі

День Скорботи для відзначення 60-их роковин Великого голоду в Україні відбувся у Піттсбурзі в неділю, 6-го червня ц. р. Організацією поминальних урочистостей зайнявся піттсбурзький Комітет Вшанування Жертв Голоду при співпраці численних організацій.

У соняшних пополудневих годинах учасники пройшли походом по головній вулиці до каплиці Гайнца на території університету. Великий транспарант на чолі походу з'ясовував значення маніфестації. За численними прапороносцями та вінками слідували 14 православних і греко-католицьких священиків під проводом своїх деканів. Мальовничу групу у національних строях становили члени молодечих ансамблів „Полтава" і „Київ", хору „Збереження української спадщини" та членки Союзу Українок Америки. За ними, під звуки жалібного маршу, слідували чвірками понад 500 учасників з українських парафій Піттсбурґу та доколичних місцевостей.

У вщерть виповненій каплиці о. митрат Юрій Гнатко, декан Української Автокефальної Православної Церкви, з'ясував у вступному слові необхідність зберегти пам'ять про мільйони жертв голоду 1932—33 років. Вони згинули лише за те що були українськими селянами і бажали жити свобідно на своїй землі. Соборну Панахиду відправили спільно о. митрат Ю. Гнатко і о. шамб. Михайло Польовий, декан Української Католицької Церкви. Співав хор церкви св. Івана Хрестителя під орудою Степана Зінського.

У світській частині поминок Михайло Комічак, голова комітету, представив тих, що дітьми пережили народне лихоліття. Були ними: Григорій Репа, Лев Чабан і Катерина Довбенко. Їх спогади-свідчення — це наче жива історія страждань українського народу. З черги проклямацію Міської ради Піттсбурґу відчитав міський радний Д. Онорато.

Головний промовець д-р Джеймс Мейс підкреслив, що сьогодні немає сумнівів, що голод 1932—33 років був запланований і здійснений Москвою: Сталіном та Політбюром Комуністичної партії СССР. Про це свідчать документи, що їх щойно тепер оприлюднено в Україні. Наслідки голоду не обмежились до фізичного знищення мільйонів українських хліборобів і їх родин. Ті, що пережили, були духово знівечені і животіли у постійному страху перед новими репресіями. Наслідки такого стану проявляються ще сьогодні у слабій національній свідомости частин населення України.

Комуністичний режим успішно намагався засекретити дані про голод. Коли про нацистські злочини супроти жидів знає увесь світ, то про злочин совєтської системи супроти українського народу мало хто знає чи цікавиться. Донедавна комуністична пропаганда заперечувала саме існування голоду і дискредитувала працю комісії Конґресу ЗСА, яка досліджувала ґенезу і розмір голоду.

Сьогодні нам усім необхідно ширити правду про цей ґеноцид-голокост. Це потрібно не на те, щоб викликати співчуття, але щоб показати життєздатність українського народу і його право на самостійне життя. Опісля вийомок із поеми проф. Василя Ящука із його збірки „З нив і доріг життя" відчитала Катерина Довбенко.

Підсумовуючи значення поминальних урочистостей Михайло Корчинський відмітив, що ґеноцид — це не справа минулого. І сьогодні сотні тисяч людей гинуть лише за те, що говорять іншою мовою чи інакше моляться. Українцям така небезпека може знов загрозити. Єдиною запорукою що народовбивство ніколи більш не повториться в Україні — це сильна, незалежна і демократична українська держава.

У кінцевій частині хор Фонду „Збереження української спадщини" відспівав ряд пісень, закінчуючи гимном: „ Боже Великий, Єдиний". Диригувала Дарія Васло.

Соборна Панахида і вся програма поминок зробили на присутніх помітне враження і скріпили почуття єдности серед усіх українців. У місцевій пресі і телевізії появились численні згадки про цю урочистість.

К. М.

ПРЕЗИДЕНТ РОСІЇ Борис Єльцин відвідає з офіційною візитою Грецію 30-го червня — 1-го липня. Під час перебування російського керівника у грецькій столиці буде підписаний договір про дружбу і співробітництво між двома країнами. У понеділок, 14-го червня, завершив своє триденне перебування у Греції міністер закордонних справ Росії Андрей Козирев, який підготовив ґрунт для візити самого Єльцина. Російський міністер зустрічався зі своїм грецьким колегою Міхалісом Папаконстантіну, а також з президентом країни Константіне Міцотакісом. Міністри закордонних справ підписали угоду, яка ліквідувала обмеження на поїздки дипломатичних працівників у межах своїх країн.

ПОДЯКА

3. травня 1993

Любі наші брати і сестри, дорогі співвітчизники!

Щиру і земну подяку складаємо Вам за ту допомогу, яку надали Ви нашій школі. Важко нині доводиться Україні, ще важче в Україні тим, хто займається освітою, культурою, відродженням традицій та становленням нової держави.

Києво-Могилянський Колеґіум, школа для обдарованих дітей, перший незалежний заклад подібного типу у Києві, і, оскільки, від держави допомоги не маємо, то ті кошти, які Ви нам надали частково вже пішли і підуть на створення матеріяльної бази Колеґіуму, закупівлю потрібної навчальної техніки, книжок для бібліотеки тощо. Імена наших благодійників будуть записані у книгу пошани Колеґіуму, яку ми створюємо, а поки що ми по-людському вдячні Вам за те, що з Вашою допомогою ми протримались цей важкий перший рік нашого існування, ми вижили, а значить будемо жити далі і в тому є і буде Ваша заслуга.

О. Ковальчук
Директор і Викладачі Колеґіуму

Заходами гантерської громади переведено збірку-Коляду на потреби Колеґіуму Києво-Могилянської Академії. Пожертви склали: $500 Кооператива Самопоміч Балтимор, Мд., $200 Кооператива Самопоміч Філядельфія, Па., $170 Марія і Іванна Коць, по $100 - Анастазія Допівка, Софія Вовк, Люся й Дамян Поритко, Самопоміч Нью-Йорк, $75 Самопоміч Нюарк, Н.Дж., по $50 - Петро Сагаль, Григорій Мидляк, Андрій і Катерина Бук, Любомир Лампіка, Українська Православна Кредитівка, Н.Й., Самопоміч Шикаґо, Самопоміч Елизабет, Н. Дж., $40 Дмитро Круль, по $30 - о. др. Володимир Фіґоль, Люба Федун, Степанія Іванчук, Володимир Грицин, по $25 - Євгенія Плескачевська, Лідія Фіцалович, Галина Титла, по $20 - Климентина Шевчук, родина Льорхів, Євдокія Кріль, Антон Валько, Анна Думка, Н. М. Білоус, Лідія Мартинець, Марко Гумений, Євгенія Кебало, Марко Бегей, Людмила Морозова, $15 - Христина Овад, по $10 - др. Іларіон Чолган, А. М. Шумило, Анна Спортон, Анна Яковів, Ярослав Овад, $5 - Андрій Колтун.

Зібрану суму $2,220.00 передано в Колеґіум.

Зберігайте Ваші ощадження тільки в українських кооперативах і щадницях!!

Неукраїнські банки нам, ані Україні ніколи не допомагали!!

Високі відзначення Українського Вільного Козацтва

На фото (зліва): майор М. Даниляк, В. Дідюк, полковник А. А. Конн і полк. О. Івах-Байда.

Генеральна управа Українського Вільного Козацтва в Канаді тепер вже у вільній Україні підпорядкована Головному проводові Українського Козацтва, яке очолює ген. Володимир Мулява. Наказом кошового отамана, генерал-поручника Валентина Різника ч. 5/93 і затвердженого постановою Головної Нагородної Ради Хреста Українського Козацтва нагороджено „за активну і визначну суспільно-громадську працю і заслуги" хрестами, почесними грамотами і відзнаками (нашивками), таких осіб (за азбукою): осаула Тараса Байду — хрестом без мечів, з одною зіркою, підполковника Теодозія Волошина — хрестом з мечами, ред. Василя Дідюка — хрестом без мечів, хорунжого Григорія Ількова — хрестом без мечів, бунчужного Павла Конопалького — хрестом з мечами, полковника Віктора Росяка — хрестом з мечами, інж. Ярослава Соколика — хрестом без мечів.

Відзначення вручено 21-го березня на ширшому пленарному зібранні Конгресу Українців Канади, Відділ Торонто. Відзначення вручав, передавши привіт і ґратуляції від кошового отамана генерал-поручника В. Різника для нагороджених, короткими словами згадав їхні заслуги, для української справи і громадської праці — голова Нагородної Ради Хреста Українського Козацтва, полковник Осип Івах-Байда в асисті писаря майора А. А. Конна та інших членів проводу. Перебуваючи в Торонто, ген. Володимир Мулява привітав та поздоровив нагороджених запросивши їх на козацький з'їзд в Україні.

М. Д.

Редактор В-Ва „Веселка" в Чикаґо

На фото (зліва): О. Литвинишин, ред. В. Василашко, В. Боднарук і консул А. Олійник.

Українське Чикаґо має в Україні добру славу. Мовляв, Чикаґо найбільше жертвенне і радо влаштовує зустрічі з науковцями й мистцями з України.

Недавно за посередництвом консульства була виставка видань „Веселки" з Києва у Стейтовому центрі. Це дуже великий центр і багато людей ту виставку бачили. Була українцям добра реклама. Товариство Української Мови в Чикаґо використало цю нагоду і 24-го квітня організувало нашвидко (телефоном) зустріч з редактором „Веселки" Василем Василашком в Українському Інституті Модерного Мистецтва. Ми почули несподівано багато цікавого з діяльности Видавництва „Веселка", особливо кількість виданих творів у таких тяжких умовах. В. Василашко справді ентузіяст своєї справи. Він з любов'ю й запалом говорив і відповідав на запитання.

Це мало свій вплив. Хоч людей було мало (40 осіб), бо було це кілька подібних вечорів, то пожертви на „Веселку" винесли суму 2,760 дол. Пожертвували: 1,000 дол. Товариство Сприяння Рухові, 1,000 — інж. Святослав і д-р Неоніла Личики (на видання конституції Орлика), 250 — Товариство Української Мови, 250 — хор „Сурма", 160 — Український Інститут Модерного Мистецтва, 100 — д-р Ян і мгр. Людмила Хойнацькі.

Ось така маленька зустріч дала значну допомогу. Таки справді, „спілкування є цементом суспільства". Правда, тут треба підкреслити, що чікаґський ТУМ найрухливіший! Так кажуть в Україні.

Управа ТУМ

Успіхи нашої молоді

Д-р Л. Кізима-Дропулич

Серед цілого ряду талановитої української молоді знову знаходимо когось, що вирізняється своїми здібностями. Цією особистістю є д-р Леся Кізима-Дропулич, науковий співробітник Джанс Гопкінс університету з ділянки інфекційних недуг. Вона дочка інж. Володимира і Мирослави Сенежак Кізимів, яку нагороджено особливим привілеєм виголошення наукової доповіді на Міжнародному з'їзді лікарів — конференції для проблем хвороби АІДС у Берліні від 7-го до 13-го червня 1993 року.

На нашу думку, це неабияке вирізнення нашої вченої на міжнародному науковому форумі, тому бажаємо їй якнайкращих успіхів!

Н. Н.

АМЕРИКАНСЬКА ПРОКУРАТУРА заявила, що колишній працівник Державного департаменту, який працював у відділі зв'язків американської амбасади в Атенах, визнав себе винним у постачанні таємниць державної оборони урядові Греції. Генеральна прокуратура ЗСА твердить, що колишній працівник Стівен Лалас продавав за гроші державні таємниці ЗСА від 1986 року. Визнавши себе винним, С. Лалас може бути засуджений на доживотне ув'язнення.

Українське Історичне Товариство

ділиться дуже сумною вісткою з членством УІТ і громадянством, що 11-го червня 1993 р. відійшов у вічність біля Торонто в Канаді

ЙОГО СВЯТІСТЬ ПАТРІЯРХ КИЇВСЬКИЙ І ВСІЄЇ УКРАЇНИ І ПЕРВОІЄРАРХ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ в ЗСА

СВ. П.

МСТИСЛАВ І

(1898 - 1993 рр.)

член-меценат УІТ, невтомний подвижник у змаганнях за права Церкви й народу, будівничий української національної культури й основник релігійно-культурного Осередку в С. Бавнд Бруку, Н. Дж., один з головних сучасних діячів національно-громадсько-церковного життя в діяспорі й Україні, старшина Армії УНР і борець за державну незалежність України, світла постать палкого патріота України.

Горем опечаленій родині покійного Патріярха й Українській Автокефальній Православній Церкві складає вислови найглибшого співчуття

УПРАВА
УКРАЇНСЬКОГО ІСТОРИЧНОГО ТОВАРИСТВА

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

З невимовним жалем повідомляємо родину, приятелів і знайомих, що у вівторок, 15-го червня 1993 р. на 87-му році життя відійшла у вічність

наша найдорожча

ДРУЖИНА, МАМА, БАБЦЯ, СЕСТРА І ТІТКА

бл. п.

НЕОНІЛЯ ТЕРШАКОВЕЦЬ з МИГОЦЬКИХ

ПАРАСТАС І ПАНАХИДА — в четвер, 17-го червня 1993 р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Литвин і Литвин, 1600 Stuyvesant Avenue, Юніон, Н. Дж.

ПОХОРОН — в п'ятницю, 18-го червня з того ж похоронного заведення до української католицької церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж., де о год. 9:30 рано буде відслужена Заупокійна Служба Божа, а опісля тлінні останки будуть поховані на українському православному цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:

муж — ІВАН
сини —
ВАСИЛЬ з дружиною МАРІЙКОЮ
ОСТАП з дружиною ВІРОЮ
внуки —
АНДРЕЯ ТОМКІВ з мужем БРАЄНОМ
ОЛЕКСАНДРА ЗАВАДІВСЬКА з мужем МИХАЙЛОМ
ДОРА ТЕРШАКОВЕЦЬ
АНІСА ТЕРШАКОВЕЦЬ
сестри —
ЗЕНОВІЯ БАРАН
ЛІДІЯ ЯКИМІВ
братова — ЯНІНА МІҐОЦЬКА
свахи —
ОЛЕКСАНДРА ФЕДОРЧУК
ЕМІЛІЯ ЛОПАТИНСЬКА
сестрінки-братаниці —
ЛЮБА ЗАСЛАВЕЦЬ з мужем ЮРІЄМ і родиною
ДАРІЯ ГОЙДИШ з мужем ВОЛОДИМИРОМ і родиною
ТЕТЯНА МІҐОЦЬКА
КСЕНЯ ЯКИМІВ
АНДРІЙ БАРАН з дружиною ЄЛИСАВЕТОЮ
ҐАНУСЯ ІВАСИКІВ з мужем ВАСИЛЕМ і родиною та
родини —
БЕРЕЖНИЦЬКИХ
ТЕРШАКІВЦІВ
ГАВРИЛЯКІВ
ЛІЩИНСЬКИХ і
ЧЕРНИКІВ
та ближча і дальша родина в Америці, Канаді та Україні

Замість квітів просимо ласкаво складати пожертви на Український Музей в Ню Йорку та на українських сиріт через Суспільну Опіку СУА.

Юнацька прогулька до Бер Мавнтен

Юнаки 3-го куреня ім. Івана Мазепи під час прогульки.

Юначки 2-го куреня ім. Лесі Українки.

Фото В. Корнаги

Щороку юнацтво пластової станиці в Ню Йорку відбуває дводенну прогульку для підготови до Свята Юрія. Цьогорічна прогулька відбулася 1-го і 2-го травня в Бер Мавнтен, недалеко Ню Йорку.

Юнацтво розтаборувалось коло озера, збудувало кухні і після того відбулось відкриття. Серед гарної пригоди, а також завдяки чудовій погоді, юнацтво мало змогу гарно провести час і разом попластувати.

Виховники, які приїхали зі своїми гуртками, провадили гутірки та дискусії на пластові теми, щоб доповнити їхнє знання та підготовити юнацтво до проб. Програма прогульки також включала спортові гри, впоряд, спів та теренову гру, яку підготовило старше юнацтво. При кожній точці виховники перевіряли, в якій мірі окремі групи засвоїли матеріяли з практичного пластування, як також про події на Україні.

Впоряд і правильний спосіб звітування перевів присутний на прогульці Крайовий Комендант пластунів, ст. пл. Левко Голубець, ЛЧ. Юнаки й юначки чергувались у переведенні впоряду, а також навчились правильно звітувати.

В суботній вечір відбулася ватра, яку запалили нові члени нашої станиці з України — Оленка і Северин. Юнацтво співало, видумувало смішні точки і це додавало до веселої, товариської атмосфери при ватрі. Юначки з 2-го куреня у своїй точці імітували юнаків з 3-го куреня, а впорядниці виконали точку про Магомета, в якій співали про юнацтво і булаву.

Крім виховників і зв'язкових обох куренів, на прогульці також був присутній станичний, пл. сен. Володимир Корнага, ЛЧ.

Прогулька була успішна не тільки тому, що юнацтво мало змогу підготовитись до Свята Юрія, але, що не менш важливо, провести час серед природи і в своєму українському товаристві. Такі прогульки доповнюють інші юнацькі заняття, а молодь має нагоду краще зжитись. Юнацтво верталось з прогульки втомлене, але задоволене, плянуючи наступну прогульку на Свято Юра, на оселі „Писаний Камінь" в Огайо.

ст. пл. Галя Кузишин

Доповідь проф. Я. Ісаєвича в УВАН

У березні відбулася подія, про яку варто розповісти, хоч із запізненням. Отже, помимо великого снігу і холоду в неділю, 14-го березня ц. р. прибуло до УВАН в Ню Йорку поважне число громадян, щоб прослухати доповідь відомого науковця з України Ярослава Ісаєвича на тему „Нові археологічні дослідження в західній Україні".

Наукове засідання відкрив президент УВАН д-р Марко Антонович, привітавши почесного президента УВАН проф. Юрія Шевельова, доповідача проф. Я. Ісаєвича і усіх присутніх.

Науковий секретар УВАН д-р Анна Процик представила доповідача академіка Ярослава Ісаєвича і провадила засіданням.

Проф. Я. Ісаєвича знають не лише в Україні, але й в Америці. В його науковому доробку — 11 монографій з ділянки культури України, Росії, Білорусі, Польщі і південних слов'ян. В Америці він відомий не тільки із своїх доповідей, але як професор і співробітник Гарвардського університету.

У вступі до своєї доповіді проф. Я. Ісаєвич підкреслив, що національна свідомість людей є тісно пов'язаною з їхньою історичною свідомістю, з їхнім уявленням про походження свого народу. Тому природно, що після відродження української держави дуже зросло зацікавлення історією, в тому числі найдавнішим минулим України. Пожвавились археологічні дослідження в усіх реґіонах нашої держави. Особливо цінними були знахідки археологів на Західніх українських землях — В Галичині, на Волині й Холмщині, Буковині, Закарпатті.

Головною археологічною установою на Заході України є Львівське Відділення археології Інституту Українознавства Академії Наук України. Там працюють такі відомі вчені, як доктори Олександер Черниш, Ігор Свотриков, Лариса Крушильницька, Леонід Мацькевий і їхні учні. Відділення має свою філію в Ужгороді. У Львівському університеті археологію викладає доктор Микола Пелещишин. Окремі археологи працюють в музеях.

Доповідач розповів докладніше про окремі археологічні експедиції та висліди їх праці. Зокрема, експедиція Інституту археології з Києва виявила біля села Королева на Закарпатті одні з найстарших слідів перебування людини в Европі.

Експедиція д-ра О. Черниша знайшла біля села Молодового на Буковині рештки житлових споруд середнього палеоліту, змонтованих зікол мамутів. Рівнож музичний інструмент — сопілку з кістки мамута. Д-рові Л. Крушельницькій вдалось виявити сліди перебування в Галичині кельтів.

Експедиція проф. Маркіяна Смішка виявила біля села Комарева на Буковині сліди склоробної майстерні III—XV ст. н. е. Розкопки Вітольдом Ауліхом городищ V ст. н. е. в Зимному біля Володимира-Волинського виявили всі ознаки міста: наявність укріплень, озброєної дружини, ремісничого виробництва, торгівлі. Літом 1992 року в центральній частині Львова під час підготовчих робіт на спорудженні 5-поверхового підземного гаражу для готелю „Золотий Лев" стверджено безпосереднє заселення цього місця протягом 15-ти століть. Найглибше знайдено напівземлянки V ст., над ними — рештки будинків княжої доби, врешті, безпосередньо під рівнем ґрунту, — склепіння пивниць XIX—XX ст. Розкопки Юрія Лукомського в княжому Галичі виявили невідомі раніше фундаменти мурованих храмів. В Звенигороді виявлено залишки мурованого собору і палацу, а також дерев'яної церкви та трьох грамотлистів з текстом, видряпаним на березовій корі. Спільно з молодим археологом зі ЗСА Адріяном Манзієм досліджується забудова Камянця-Подільського. Д-р Свєшников протягом ряду років веде розкопки на місці бою під Берестечком, де виявлено унікальні зразки козацького озброєння і одягу, а також предмети з військової похідної канцелярії.

Оскільки чимало пам'яток руйнується при будівництві і меліорації, створено рятівну Археологічну службу. Її завдання охороняти об'єкти археології, проводити дослідження в місцях земляних робіт.

Інститут Українознавства підготував до друку низку книжок із археології, на жаль, через брак фондів немає змоги їх видати.

Кінчаючи свою доповідь, проф. Я. Ісаєвич висловив надію, що Академія Наук України спільно з УВАН і НТШ випрацює програму публікацій найважливіших українознавчих праць та видасть їх світовими мовами. Доповідач рівнож поінформував присутніх про ситуацію в наукових установах Львова та підготову до 2-го Світового Конґресу україністів, який відбудеться в кінці серпня 1993 року у Львові.

У дискусії голос забирали: проф. Ю. Шевельов, д-р М. Антонович, д-р Б. Винар, д-р А. Процик, Я. Ґеруляк, ред. М. Галів, Д. Скриль, В. Процик.

В. П.